

totesin hänessä muutoksia, jotka minua huolettivat. Joistakin asioista hän saattoi tuoda esiin suuresti oudoksuttavia ajatuksia. Erityisen huolestuttavia olivat hänen arvionsa joistakin kirjoituksista tai oppinäytteistä. Hän saattoi yllättäen ylistää jotakin hengentuotetta, joka tutkimuksena oli miltei arvoton. Toisaalta hän kyllä kiinnostui joistakin uusista aloista, mutta niiden käsittely muuttui ennen pitkää leikkimiseksi johtamatta mihinkään.

Hirvosen suhde Martikaiseen minua huoletti. Martikainen keskittyi erityisesti uusien ideoiden ja menetelmien tutkimiseen ja sinne ei Hirvosella näytä olleen halua mennä. Tämä kuvastui myös Martikaisen väitöskirjan käsittelyssä. Hirvoselta ei ajan kuluessa vain tullut mitään lausuntoa ennen kuin osaston johtaja hänet siihen pakotti. Vastaväittäjänä väitöstilaisuudessa hänellä ei ollut väitöskirjan asiallisesta sisällöstä mitään sanottavaa, joten jokin "musta aukko" hänellä siinä kohdassa näyttää olleen. Muistelmissani olen tainnut asian sanoa liian rajusti; olisi saman asian voinut tuoda esille vähän hienovaraisemmin, koska nyt olen tainnut lukijan harrauttaa motiiveistani. Ei tämä asia horjuttanut vanhaa ystävyttämme.

Varmuuden vuoksi vielä muutama sana Juhani Kakkurin ja minun välisistä suhteista. Jouduimme aikoinaan toistemme kanssa virka-asioissa usein kohtaamaan, varsinkin sitten kun hänet oli nimetty Geodeettisen laitoksen johtajaksi. Minuun teki vaikutuksen hänen harras pyrkimyksensä luoda hyvät suhteet laitostemme välillä, toisin kuin hänen edeltäjällään. Taisinpa hänestä useat kerat sanoa siitä hänen selkensä takana ylistyksen sanoja. Kaiken kaikkiaan, minulla ei ole ollut häntä vastaan mitään hampaankolossa, ei ennen eikä nytkään. Miksi olisi, kun ei ole aihetta.

Seppo Härmälä

**Pohjois-Karjalan läänin-
maanmittausinsinöörin
tehtävistä eläkkeelle
jäänyt Aarne (Ake)
Kärkkäinen on muistanut
toimitusta pakinallaan,
joka on julkaistu
aiemmin *Kiuruvesi-*
lehdessä.**

SE MURHEELLINEN TARINA...

Maanlunastuslautakunta n:o 120 Kiuruvedellä pappilan seinustalla. Toinen vasemmalta puheenjohtaja Kaarlo Piilonen ja edessä vasemmalla kirjoittaja, tekninen apulainen Aarne Kärkkäinen. Kuva ei liity jutun tapahtumiin!

Vaimoni silloinen työpaikka oli eräässä itäsuomalaisessa sairaalassa, jossa potilaita hoidettiin hyvinkin laajalta alueelta. Eräänä talvisena päivänä oli potilaskierron yhteydessä vaimoltani kysytty, oliko teidän miehellenne ja kamassani sitä taloa, jossa... Hän antoi väliä kieltävän vastauksen: "Ei, ei hän varmaan ollut, olisihan hän siitä aikanaan kertonut..." Sitten illalla uudistettiin tuo potilaan kysymys. Siihen ei enää voinut vastata kieltävästi. Tarina oli kerrottava.

Se on murheellinen tarina, sanottakoon heti alkuunsa.

Arkistoitujen asiakirjojen mukaan jakopäiväksi oli ilmoitettu perjantai 23. syyskuuta 1955. Veljekset olivat hakenneet halkomista kahdelle rajakkain olevalle tilalle, jotka kuuluivat eri kyliin. Paikka oli syrjäinen. Eikä autolla pääsyt perille saakka. Tarkoituksena oli viiptyä jakopaikalla yön yli. Mukanani matkustivat myös uskotut miehet ja virka-apulaiseni.

Kuulakkaana syyspäivänä työt edistyivät hyvää vauhtia. Käytiin rajoja, laadittiin karttaa ja tehtiin muita tarpeellisia jakoihin liittyviä toimenpiteitä. Edistyminen oli niin ripeää, että tuona perjantai-iltana oli jo halottu pienempi sivutila. Ja toisenkin ns. päätilan kohdalla kartoitus oli hyvällä alulla.

Syyskesällä ulkotöitä ei voi venyttää määrättömästi. Pimeän vuoksi oli

palattava sisälle jatkamaan halkomisia laskelmien tekemisellä ja kokouksilla. Ulkona oli tosi pimeää, mutta sisällä loistivat toki öljylamput.

Kirjoittelin toimitusasiakirjoja valmiiksi niin pitkälle, että pienemmän tilan kohdalla annettiin halkomisen päättymisestä valitusosoitus. Valvomisen vierähti lähes myöhäisuutisiin saakka. Talon emäntä oli valmistanut vieraille nukku-
masijoja tupaan. Poikamiesveli asusti toista kamaria ja perheellinen veli toista. Talon isovanhemmat siirtyivät nukku-

maan erilliseen saunakamariin.

Siinä sitten ryhdyttiin jakamaan yö-sijoja. Uskotut miehet valitsivat kahden maattavan puusängyn. Poikamiesveli kertoi huoneessaan olevan yhden varasängyn, johon myös voisi heittäytyä unen vietäväksi. Ilmoitin puolestani, että taidan heittäytyä takanani olevaan talon emännän petaamaan puusänkyyn, jonka huomasin olevan riittävän pitkän.

Olin viimeiseksi tuvassa ylhäällä. Sammutin öljylampun ja kävin pitkäksi. Kun koko päivän ahertaa raikkaassa loppukesän ulkoilmassa, ei unen päättää tarvinnut kauan hakea. Olin hetkessä unessa. Talon hiljentyi joka suhteessa rauhalliseen yöhön, mitään ääniä ei kuulunut.

Yhtäkkiä heräsin ja kuulin toisen uskotun miehen hätäisesti huudahtavan: ”Mikä se oli, mikä se oli...”

Myöhemmässä tutkimuksessa havaittiin, että kello oli tuolloin 22.15 eli vaikean varttitunnin olimme olleet unen mailla.

Unenpöpperössä vastasin, että se ääni saattoi olla juomalasin putoaminen pöydältä lattialle. Emäntä oli laittanut minulle juomavettä lasiin pöydälle pääni yläpuolella. Tämä lasi todella putosi kuuluvasti lattialle, mutta ihme kyllä ei särkynyt.

Uskotut miehet eivät tuota selitystä tuntuneet uskovan. Eikä kulunut aikaakaan, kun talon vanha isäntä kiirehtii ulko-ovesta tupaan ja hätäntyneenä toiselle: ”Mitä se Arvi teki...”

Nyt rupesi jo kaikki salaperäisyys häviämään kaikessa karmeudessaan. Sisään tulvahti voimakas räjähteen katku ja tulenlieskat ilmestyivät eteiseen. Selvisi koko totuus. Poikamiesveljen huone oli kauttaaltaan tulella. Liekit leimahtivat ulos ikkuna-aukoista aina katonrajaan saakka. Selvisi hetkessä, että huoneessa oli tapahtunut voimakas räjähdys. Kuuluaan siellä ei voisi olla hengissä.

Näytti epäselvältä, onko koko talon suhteen mitään tehtävissä! Palokuntaa ei voinut hälyttää, kun lähin puhelin oli kilometrien päässä. Kaikki voimat oli kohdistettava pelastustoimiin.

Lähetin välittömästi uskotut miehet hakemaan korvolla kaivosta vettä. Kuin kohtalon ironiaa, olimme päivällä mitanneet kaivon paikan kartalle ja muistan että päärakennuksen ja kaivon väliä oli lähes sata metriä. Kehotin sisällä olevat ihmiset poistumaan tuvasta ikkunan

kautta, kun eteinen ei ollut enää käytettävissä.

Vanha isäntä liekeistä välittämättä tunkeutui poikansa huoneeseen ja heitelti avonaisesta ikkuna-aukosta ulos palavia vaatteita ja olkipatjan, joka roihusi voimakkaammin. Kun vedenhakumatkalla katselin kaivolta talon suuntaan, olin miltei varma, ettei mitään ole enää pelastettavissa. Kaikki palaa poroksi. Kuitenkin tuo sisätiloista poistettu palava materiaali auttoi huomattavasti sammutustyötä.

Vähitellen pääsimme kuin pääsimmekin tulen herraksi. Palo sammui ja syksyinen tumma yö laskeutui seudun ylle. Kaikki hiljentyi, järkytys muuttui ihmetykseksi. Miksi näin kävi? Eikä ulkoapäin näyttänyt olevan mitään järkevää syytä näin epätoivoiseen tekoon ja tapahtumaan. Melkoinen järkytys se oli kolmekymppiselle insinööriellekin. Aamuun saakka valvottiin. Se oli raskas yö joka suhteessa.

Kun virkavalta tuli kutsuttuna aamulla paikalle, ei siinä ollut paljon tehtävissä. Todettiin että yöllinen räjähdys oli ollut todella voimakas ja tuhoisa. Yksi ihmiselämä oli päättynyt epätoivoiseen tekoon.

Syytä ihmeteltiin ja arvoitukseksi se jäi. Oliko jaon konkreettinen toteutuminen eräs syy. Tilakompleksi käsitti vain yhden talouskeskuksen. Toiselle veljeksestä olisi tullut joka tapauksessa muutto eteen, eihän rakennuspaikkaa olisi voinut yhteiseksikään jättää. Siinä oli sitten aamulla ratkaistava myös jaon jatkotoimenpiteet. Kun vainajan molemmat vanhemmat olivat paikalla, ei ratkaisun lainvoimaiseksi saattamisessa ollut ongelmia. Jako pääpaikan osalta päätettiin jättää sikseen.

Eikä varmaan ollut mikään ihme, ettei insinööri hiiskunut tapauksesta kotona mitään. Kertominen olisi vain aiheuttanut turhaa pelkoa. Pitkään oli tapaus toimitusinsinöörin mielessä. Varsinkin silloin kun joutui yöpymään saloseudulla syksypimeällä. Mutta vähitellen kaikki tasaantuu, hioutuu. Näin kävi myös tälle ikävälle kokemukselle.

Aarne Kärkkäinen

- Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta (453/2002).

Laki tulee voimaan 1.1.2003. Sen tarkoituksena on järjestää kiinteistö- ja muita rekisteriyksiköitä koskeva ATK:n avulla tapahtuva valtakunnallinen tietopalvelu, joka toteutetaan yleiseen käyttöön tarkoitettuna yhtenäisen KTJ:n avulla.

- Laki kiinteistörekisterilain muuttamisesta (454/2002).

Muutokset tulevat KRL 3.2, 11 ja 14b.3 §:n osalta voimaan 1.1.2003 sekä muutoin 1.6.2005. Muutoksen mukaan tiedon tuottanut kiinteistörekisteriviranomainen on tuottamuksesta riippumattomassa ns. ankarassa vastuussa pinta-alavirheestä, rasiitetta tai muuta käyttöoikeutta koskevasta lähinnä muusta kuin sijaintitietoa koskevasta virheestä, yhteisalueosuutta tms. koskevasta virheestä tai rekisteriyksiköiden keskinäistä sijaintia koskevasta virheestä siten kuin KRL 11 §:ssä säädetään.

- Maa- ja metsätalousministeriön asetus maanmittauslaitoksen maksuista annetun MMM:n asetuksen 3 §:n muuttamisesta (319/2002).

Tällä MML:n maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita koskevalla säädöksellä on muutettu MMM:n asetuksen 3 §:ää (959/2001). Uusi asetus tuli voimaan 1.5.2002.

- Valtioneuvoston asetus kaavoitusmittausasetuksen 10 §:n muuttamisesta (395/2002).

Muutos tuli voimaan 1.6.2002 ja koski ranta-asemakaavan pohjakarttaa.

- Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus yleisten teiden näkemäalueiden määräämisestä annetun liikenneministeriön päätöksen kumoamisesta sekä yleisten teiden näkemäalueita koskevan ohjeen hyväksymi-